

Rysk skrämstaktik

Ryska plan har på internationellt farvatten skjutit ned två obeväpnade svenska plan; i det ena fallet blev åtta svenska militärer dödade. I de ryska noter som avgivits som svar på de svenska protesterna har antingen fakta förnekats eller motanklagelser framförts; en huvudlinje i de ryska svaren har varit påståendet att de svenska planen skulle ha flugit in över territorialvatten som ryssarna gör anspråk på. Den svenska begäran om en internationell undersökning, närmast genom Haagdomstolen, avvisades bryskt i den senaste ryska noten, avgiven onsdagen den 16 juli.

Trots de ryska rättskränkningarna och de utmanande lögnen som den ryska statsledningen tillgripit i den diplomatiska debatten har man på svenskt håll — inte utan skäl — räknat med att det här inte var meningen att markera mera generellt aggressiva tendenser mot Sverige. Ryssland har uppträtt med för dess regim ordinar fräckhet, det har velat skrämja bort oss från delar av Östersjön, ingenting mera, det har varit den i Sverige tämligen allmänt hävdade synpunkten. Det väsentliga motivet för att se saken på detta sätt är att den ryska pressen och radion i detta sammanhang inte skärpt sina angrepp på Sverige; det har varit relativt tyst kring hela frågan i den ryska propagandan.

Gårdagens meddelanden visar att ryssarna inte längre iakttar detta minimum av återhållsamhet. En rysk general, stabschef i marinflyget, har i den ryska flottans officiella organ riktat ett angrepp mot den svenska utredningen i ärendet. De tekniska detaljerna i detta angrepp bemöts i en artikel av den flygmilitäre medarbetaren i denna tidning. Vad som särskilt bör framhåvas är att den ryske generalen anklagar det svenska flyget för spioneri och de svenska myndigheterna för förfälskning av fakta. Samtidigt har den ryska pressen på en bredare front gått till angrepp mot Sverige; den svenska regeringen beskylls än mera energiskt än tidigare för ett hemligt militärt och politiskt samarbete med USA, alltså enligt den ryska uppfattningen för angreppsplaner mot Ryssland.

Enligt den statliga ryska propagandan är situationen alltså denna: svenska flygplan ger sig in på ryskt område för att spionera; genom förfälskade uppgifter söker vi komma ifrån detta förhållande och rent av skjuta skulden på de ryska flygstyrkor som, bragta till det yttersta, värjer sitt fosterland; vid samma tid anordnar vi en spionerprocess mot svenska kommunister, varvid vi genomgående bygger på lögnen och provokation, och gör till och med gällande att de oskyldiga ryska ambassadmilitärerna skulle ha medverkat vid det förment spioneriet; bakom allt detta ligger en hemlig allians med USA, som syftar till gemensam aktion mot Ryssland. Den ryska allmänheten måste säga sig att dess regering är bra långmodig då den tål en så utstuderat aggressiv politik från svensk sida. Den måste fråga sig hur länge det stora och — i annan mening än för lyrtio år sedan — heliga Ryssland skall tolerera allt detta från det lilla gemena Sverige. Den måste säga sig att ett försvarskrig här verkligen är befogat.

Men efter all sannolikhet är det inte en aggression av denna art som den ryska statsledningen åsyftar — den vill inte ha ett världskrig, och att så

ned Sverige ensamt går inte. Vad ryssarna rimligen vill är att skrämja Sverige, att en gång för alla inge en sådan oro hos regering och folk att hållningen blir mjukare. På den punkten räknar ryssarna säkert fel, vad alla demokratiska svenskar beträffar. Det finns åtskilliga ting som stöder den ryska kalkylen: utlämningen av balterna 1945, det ryska kreditavtalet, Sveriges oro för att rösta mot Ryssland i FN, även då sakläget är klart, de otroligt larviga tal med vilka den svenske utrikesministern är efter år ackompanjerar den världspolitiska utvecklingen. Men ryssarna har likväl groteskt och totalt orätt, det vet varje svensk — men det är inte lätt att veta för de bakom sin egen järnridå inburade ryska statsmännen.

Närmast vill man tydligen hindra att Sverige fortsätter sin diplomatiska vaksamhet i anslutning till de ryska övergreppen. Vi har möjlighet att vädja till FN; då FN i detta fall knappast skulle kunna göra mer än förorda en opartisk undersökning och ryssarna redan har sagt nej till en sådan, är visserligen en sådan vädjan med all säkerhet utan saklig effekt — men likväl är den betydelsefull. Den ger den svenska ståndpunkten en publicitet som inte kan nås på annat sätt; den gör intryck just därför att Sverige hör till de få stater som gjort allt för att visa hur neutrala de är, hur helt de står utanför varje tendens till ställningstagande.

Att den svenska regeringen här skulle falla undan är det svårt att tro. Det skulle innebära att förslaget till Ryssland om opartisk undersökning — vilket förslag alla visste var utsiktslöst — skulle begagnas som ett skäl för att inte dra frågan inför FN. Och detta skulle vara ett svek från regeringens sida.